

Fytosanitaire inspecties

Paul van Halteren

(p.van.halteren@planet.nl)

Zelfs in uitstekende onderzoekslaboratoria blijken voedingsbodems en apparatuur besmet te kunnen worden, ondanks alle voorzorgsmaatregelen in de vorm van ontsmettingen en andere maatregelen. Een bizar geval kwamen wij tegen in 1983 bij een orchideeënkweker in Bennekom. Nagenoeg zijn hele collectie van op voedingsbodems in buizen gezette steriele orchideeën was aangetast door tripsen. Alles in de buizen was steriel: het substraat, de plantjes en de tripsen! Ik wist tot dan helemaal niet dat insecten geheel steriel konden leven. Maar de tripsen richtten grote schade aan en er zat niet veel anders op dan de collectie te vernietigen en het productieproces opnieuw op te starten met goed materiaal.

Iedereen met kennis van zaken en ervaring met steriel werken zal verbaasd en met scepsis kennis hebben genomen van de grote acties rond mond- en klauwzeer, varkenspest en vogelpest. Vooral met het gesleep van de gedode dieren! Vrachtwagens vol! In mijn hart ben ik er van overtuigd dat het allemaal zinloos was. Het feit dat de ziektes uiteindelijk onder controle kwamen zal wel meer te maken hebben met een natuurlijk uitdoven van de epidemie dan als gevolg van de acties. Maar wie ben ik?

Plantenziektkundige diensten over de hele wereld inspecteren al decennia lang scheepsladingen, vrachtwagens, vliegtuigpallets, enz. op het voorkomen van gevaarlijke ziekten en plagen. Tot een

Tekening: Henk van Ruitenbeek.

paar jaar geleden waren de inspecties en het nemen van monsters niet-statistisch onderbouwd. Iedereen had daar vrede mee. Er werd geïnspecteerd en de handel werd minimaal belast. Een alternatief was er eigenlijk ook niet. In mijn ruim twintig jaar bij de PD had ik wel eens een fyto-sanitaire inspectie op Schiphol meegeemaakt, maar nooit van scheepsladingen in Rotterdam. Dat gebeurde in 2000 tijdens mijn voorbereiding op het werk als pre-accessie adviseur in Slovenië. Ik liep twee dagen mee in district Barendrecht en zag hoe containers geopend werden en weer gesloten al of niet na het nemen van een monster. Twee dagen en ik was totaal gefrustreerd. Ik wilde dit niet meer meemaken en eigenlijk helemaal niet weten! Verdringen! Per slot had ik twintig jaar het Diagnostisch Centrum van de Dienst geleid, waar jaarlijks ook een paar duizend monsters uit import- en exportinspecties verwerkt worden.

In Slovenië begeleidde ik op een dag de verantwoordelijke EU-functionaris, Jesus Barrero, belast

met landbouwprojecten, naar de grens met Italië. Hij (en ik) zagen hoe de Sloveense inspecteur, met minachting behandeld door de vrachtrijder, een paar kistjes met groente uit de stampvolle vrachtwagen peuterde, bekeek en zo goed mogelijk terugpropte. Jesus' reactie was: 'Is that all? Is that really all?'. Hij had net vijf miljoen euro toegewezen aan een project ter verbetering van het functioneren van de douane! Hij was onthutst.

Eigenlijk zouden we alle directeurs van de plantenziektkundige diensten ter wereld bij elkaar moeten brengen bij een gezamenlijke fyto-sanitaire inspectie van een scheepscontainer met Ficus of Yucca planten in Rotterdam of een vliegtuig met marktklare groentes of bloemen uit Oost Afrika in Rome. En dan zouden we gezamenlijk moeten afspreken alle fyto-sanitaire inspecties wereldwijd af te schaffen en te vervangen door een zéér beperkt aantal importverboden, waar dat werkelijk nodig is. Maar zo zou het niet gaan, zo naïef ben ik nu ook weer niet. We blijven toneelspelen.

COLUMN